

Til Næringskomiteen

Dato: 04/02/2024

HØRINGSINNSPILL

Innspill til Dokument 8:44L forslag

Norsk Bonde- og Småbrukarlag takker for muligheten til å gi innspill på Dokument 8:44 L (2024 – 2025), representantforslag fra Lars Haltbrekken, Kirsti Bergstø, Birgit Oline Kjerstad, Ingrid Fiskaa, Grete Wold og Torgeir Knag Fylkesnes om å endre naturmangfoldloven §17.

Nødvergerett i tråd med FN-konvensjon

Endringen som foreslås vil gjøre det mulig for domstolene å foreta en bredere og mer skjønnsmessig vurdering av om vilkårene for å påberope seg nødvergerett er oppfylt. Endringen vil videre sikre at nødvergebestemmelsen praktiseres i tråd med FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter artikkel 14 nr. 1 og Den europeiske menneskerettskonvensjonen artikkel 6.

Forståelse av å handle i nødverge

I mai 2022 drepte en bjørnebinne med to unger flere av reinkalvene til en reineier. På tross av at reineier med hjelp av andre reindriftsutøvere på snøscootere i tre døgn jaget binna 11 kilometer bort, kom hun likevel tilbake. Reineieren, som de siste årene hadde mistet 40-60 prosent av kalvene, så ingen annen mulighet enn å skyte både binna og ungene. Alternativet var å gjøre som dagene i forkant, sitte hjelpeløs med kikkerten og se bjørnen spise på de døde kalvene som kort tid før hadde lidt en smertefull død. Både tingretten og lagmannsretten mente det ikke var et «pågående eller umiddelbart forestående angrep på bufe og tamrein», og reineieren ble derfor ikke hørt med at han handlet i nødverge. Han ble dømt til seks måneders ubetinget fengsel.

I april 2023 skjøt en sauebonde ei gaupe som var kommet innenfor innhegningen på gården, mens den jaget saueflokken. Noen dager før hadde den drept en sau med tre lam i magen. Tingretten mente det ikke var en «umiddelbar og betydelig fare for skade» på sauene, og at vilkårene for nødverge derfor ikke var til stede. De mente han heller burde ha skutt varselskudd og jaget den bort på nytt. Han ble dømt til 75 dagers ubetinget fengsel. Saken ble anket, men Lagmannsretten nektet å behandle skyldspørsmålet på nytt. Straffeutmålingen derimot, den ville de behandle.

I begge de nevnte sakene har rovdyrene vist en atypisk adferd og oppholdt seg over lengre tid i nærheten av mennesker uten å vise frykt. Ved en endring i

naturmangfoldloven §17, slik som foreslått, ville sannsynligvis begge disse blitt frifunnet.

Likhetsprinsippet må gjelde for matprodusenter som handler i nødverge

I forvaltningsretten er det et ulovfestet likhetsprinsipp. Like saker skal behandles likt, og det skal ikke forekomme usaklig forskjellsbehandling. Det et liknende prinsipp i straffe- og prosessretten. Partene i en prosess skal behandles likt av domstolen. Prinsippet er nedfelt i FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter artikkel 14 nr. 1 og står også sentralt ved anvendelse av Den europeiske menneskerettskonvensjonen artikkel 6.

NBS støtter med bakgrunn i overnevnte, forslaget om å endre naturmangfoldloven §17.

Med vennlig hilsen,

Anders Bakke Klemoen, Generalsekretær

Norsk Bonde- og Småbrukarlag

Elektronisk godkjent, uten underskrift